

**МІНІСТЕРСТВО ФІНАНСІВ УКРАЇНИ
УНІВЕРСИТЕТ ДЕРЖАВНОЇ ФІСКАЛЬНОЇ СЛУЖБИ УКРАЇНИ**

**ФАКУЛЬТЕТ ПІДГОТОВКИ, ПЕРЕПІДГОТОВКИ ТА ПІДВИЩЕННЯ
КВАЛІФІКАЦІЇ ПРАЦІВНИКІВ ПОДАТКОВОЇ МІЛІЦІЇ
КАФЕДРА СПЕЦІАЛЬНИХ ДИСЦИПЛІН ТА ОРГАНІЗАЦІЇ
ПРОФЕСІЙНОЇ ПІДГОТОВКИ**

**МАТЕРІАЛИ
круглого столу
ОСОБИСТА БЕЗПЕКА В ДІЯЛЬНОСТІ
ПРАВООХОРОННИХ ОРГАНІВ, ЯК ЗАПОРУКА
ЯКІСНОГО ВИКОНАННЯ СЛУЖБОВИХ
ЗАВДАНЬ**

**05 лютого 2021 року
м. Ірпінь**

Рекомендовано до друку Вченою радою факультету підготовки, перепідготовки та підвищення кваліфікації працівників податкової міліції Університету державної фіскальної служби України (протокол від «11» лютого 2021 № 1).

Організаційний комітет круглого столу

Голова:

ЧМЕЛЮК Василь Васильович – проректор з питань підготовки кадрів податкової міліції – начальник факультету підготовки, перепідготовки та підвищення кваліфікації працівників податкової міліції, к.ю.н.

Заступник голови:

ГРИЦУК Віктор Леонідович – начальник кафедри спеціальних дисциплін та організації професійної підготовки, к.ю.н.;

БУХТІЯРОВ Олексій Анатолійович – заступник начальника кафедри спеціальних дисциплін та організації професійної підготовки, к.ю.н.

Члени організаційного комітету: (редакційна колегія)

ЄРЬОМЕНКО Едуард Анатолійович – професор кафедри спеціальних дисциплін та організації професійної підготовки, к. пед. н., Заслужений працівник фізичної культури і спорту України, майстер спорту України міжнародного класу, Заслужений тренер України;

АНТОНЕНКО Сергій Анатолійович – професор кафедри спеціальних дисциплін та організації професійної підготовки, к. н. з фіз. вих. та спорту, доцент;

ПАРАНИЦЯ Сергій Павлович – професор кафедри спеціальних дисциплін та організації професійної підготовки, к. ю. н., доцент;

БАДЬОРА Сергій Миколайович – доцент кафедри спеціальних дисциплін та організації професійної підготовки, к. пед. н.;

ЛИСЕЮК Андрій Миколайович – професор кафедри оперативно-розшукової діяльності, к.ю.н.;

КОВАЛЬ Микола Васильович – професор кафедри адміністративного права і процесу та митної безпеки, к.ю.н., професор;

АНДРУЛІС Йонас Юозо – старший викладач кафедри військової підготовки.

- О-75   Тези доповідей круглого столу «Особиста безпека в діяльності правоохоронних органів, як запорука якісного виконання службових завдань» (05 лютого 2021 року). Ірпінь: Університет ДФС України, 2020. 141 с.

Автори спрямували свій науковий пошук на аналітичного зіставлення загальних підходів до забезпечення особистої безпеки під час виконання службових завдань, володіння прийомами особистої безпеки в типових та екстремальних ситуаціях в структурі професійної діяльності фахівця спеціальності «Правоохоронна діяльність».

За достовірність фактів, цитат, імен, назв та інших відомостей несуть відповідальність автори.

ЗМІСТ

ГРИЩУК В. Л. Ключові фактори забезпечення особистої безпеки працівників правоохоронних органів в умовах загострення епідеміологічної ситуації в Україні	5
БУХТІЯРОВ О. А., БУХТІЯРОВА І. Г. Медичне забезпечення працівників правоохоронних органів, як складова їх особистої безпеки	9
ШАПОВАЛОВ Б. Б., ЄРЬОМЕНКО Е. А. Формування понять індивідуального ризику та особистої безпеки у співробітників правоохоронних органів за методиками бойового і поліцейського хортингу	14
ОСТАПЕНКО О. І., ЄРЬОМЕНКО Е. А. Бойовий хортинг у забезпеченні особистої безпеки співробітників правоохоронних органів під час оперативно-службової діяльності	20
МАНЯКОВ І. В., НІКУЛІН М. О. Особливості підготовки та персональні навички персоналу державної прикордонної служби у районах здійснення Операції Об'єднаних Сил на сході України	25
ЄРЬОМЕНКО Е. А. Бойовий хортинг: умови володіння прийомами особистої безпеки працівниками національної поліції України	29
ПОЛТОРАЦЬКИЙ С. С., ЄРЬОМЕНКО Е. А. Методичні прийоми системи бойового хортингу при навчанні засобам особистої безпеки співробітників правоохоронних органів	34
КОВАЛЬ М. В. Дотримання прав людини запорука особистої безпеки працівника правоохоронного органу	40
АНТОНЕНКО С. А. Структура особистої безпеки, її елементи в професійно-психологічній готовності та захищеності працівників органів правоохоронних органів	46
ЄРЬОМЕНКО Е. А., АНДРУЛІС Й. Ю. Бойовий хортинг: принцип законності у забезпеченні правоохоронними органами особистої безпеки громадян	50
БАДЬОРА С. М. Концепт особистої безпеки у практичній діяльності працівників правоохоронних органів	56
ПАРАНИЦЯ С. П. Поняття безпеки особи та особистої безпеки працівника правоохоронного органу в службовій діяльності	61
ЛИСЕЮК А. М. Особиста безпека оперативних працівників правоохоронних органів	64
БУТОК О. В. Особиста безпека важлива складова в службовій діяльності співробітників правоохоронних органів України	67
ЗВЄРСВ А. В. Бойовий хортинг у системі забезпечення особистої безпеки співробітників поліції	70
ТІШИН А. В. Бойовий хортинг: поняття особистої безпеки співробітників поліції	76

БОЙОВИЙ ХОРТИНГ: ПРИНЦИП ЗАКОННОСТІ У ЗАБЕЗПЕЧЕННІ ПРАВООХОРОННИМИ ОРГАНАМИ ОСОБИСТОЇ БЕЗПЕКИ ГРОМАДЯН

Єрмоєнко Едуард Анатолійович,
професор кафедри спеціальних дисциплін та організації професійної підготовки, к. пед. н., Заслужений працівник фізичної культури і спорту України, майстер спорту України міжнародного класу, Заслужений тренер України, Університет ДФС України
Андруліс Йонас Юозо,
старший викладач кафедри військової підготовки, Університет ДФС України

Реформування державного та політичного устрою в Україні, розвиток демократії, пріоритетність прав і свобод людини над державними інтересами, зміни в економіці, зміцнення правових основ державного і суспільного життя передбачають вдосконалення фундаментальних принципів діяльності судової гілки влади [1–4]. У наукових виданнях приділяється увага проблемі забезпечення особистої безпеки працівників суду та правоохоронних органів, а також визначаються основні засади, які мають як загальні ознаки, так і певні особливості, притаманні для кожного виду правоохоронної діяльності.

Конституція України проголошує, що людина, її життя і здоров'я, честь і гідність, недоторканність і безпека визнаються в Україні найвищою соціальною цінністю. Саме тому головним обов'язком держави є утвердження і забезпечення прав і свобод людини. Звертаємо увагу, що дана стаття Конституції оперує поняттям «людина», а не «громадянин», «законослухняна особа» тощо. У цьому контексті важливим є наступне положення основного закону, відповідно до якого усі люди є вільні і рівні у своїй гідності та правах, а їх права і свободи є невідчужуваними та непорушними. Конституція Україна визнає, що ці права впливають з властивої кожній особі людської гідності.

Права та свободи людини, які визначають зміст і спрямованість діяльності держави, закріплені у чинних міжнародних договорах, згоду на обов'язковість яких було надано Верховною Радою України. Конституція

України окремо наголошує, що в такому разі вони є частиною національного законодавства України.

Важливе місце в системі особистої безпеки займають основні вихідні положення – принципи. Принципи організації і діяльності органів держави визначаються як відправні засади, незаперечні вимоги, висунуті до формування і функціонування державних органів. Серед основних принципів організації та діяльності державного апарату виокремлюють: Особливої уваги заслуговують проблеми забезпечення особистої безпеки працівників суду та правоохоронних органів. Ці особи виконують важливу функцію держави щодо захисту прав і свобод громадян та контролю за дотриманням чинного законодавства. Маємо на увазі правове, кадрове і матеріальне забезпечення суду, прокуратури та інших органів, які охороняють і забезпечують права громадян.

У цьому питанні можна визначити такі чинники: 1) пріоритет прав і свобод людини; 2) єдність і поділ влади; 3) верховенство права; 4) законність; 5) ієрархічність; 6) організаційно-правова єдність діяльності державних органів і посадових осіб; 7) виборність і призначуваність на посаду; 8) демократизм методів і стилю роботи; 9) колегіальність і єдиноначальність; 10) гласність і врахування громадської думки; 11) професійна компетентність; 12) право рівного доступу до державної служби; 13) економічність, програмування, науковість.

Пріоритет прав людини зумовлений правовими підходами щодо міжнародного-правового захисту прав людини, які охоплюють дедалі ширше коло відносин, і може бути зведений до таких елементів: 1) права людини – це певним чином унормована її свобода; 2) права людини – це певні її потреби та інтереси; 3) права людини – це її вимоги до надання певних благ, адресовані суспільству, державі, законодавству; 4) права людини – це певний вид (форма існування, спосіб прояву) моралі. В основі розуміння прав людини є її універсальний характер, що безпосередньо пов'язаний із природою.

Принципи державної політики у сфері прав людини визначають: 1) визнання прав і основних свобод людини і громадянина такими, що дані

людині від народження і є невід'ємними; 2) забезпечення верховенства прав і основних свобод людини у відносинах із державою; 3) забезпечення рівності всіх людей перед законом і судом; 4) визнання верховенства права, за яким проголошення і реалізація прав і основних свобод людини і громадянина ґрунтується лише на законі; 5) недопущення звуження змісту та обмеження проголошених Конституцією України прав і основних свобод людини і громадянина; 6) визнання презумпції особистої свободи людини відповідно до принципу, згідно з яким дозволено все, крім того, що прямо забороняється законом; 7) визнання обмеженості свободи держави, її органів і посадових осіб відповідно до принципу, згідно з яким дозволено лише те, що прямо передбачається законом.

Пріоритет прав і свобод людини безпосередньо пов'язаний із верховенством права та законністю. Відповідно до ч. 1 ст. 8 Конституції України в Україні визнається і діє принцип верховенства права. Верховенство права – це панування права в суспільстві. Верховенство права вимагає від держави його втілення у правотворчу та правозастосовну діяльність, зокрема у закони, які за своїм змістом мають бути проникнуті передусім ідеями соціальної справедливості, свободи, рівності тощо. Одним із проявів верховенства права є те, що право не обмежується лише законодавством як однією з його форм, а включає й інші соціальні регулятори, зокрема норми моралі, традиції, звичаї тощо, які легітимовані суспільством і зумовлені історично досягнутим культурним рівнем суспільства. Всі ці елементи права об'єднуються якістю, що відповідає ідеології справедливості, ідеї права, яка значною мірою відображена в Конституції України [5–10].

Принцип законності посідає чільне місце серед принципів адміністративно-правового забезпечення особистої безпеки працівників правоохоронних органів в Україні. Законність – це точне і неухильне дотримання законів та інших підзаконних актів усіма суб'єктами суспільних відносин. Дія принципу законності закладає основу розбудови правової держави, гарантує функціонування державного управління взагалі та

адміністративно-правового регулювання забезпечення особистої безпеки працівників суду зокрема, заснованого на законі.

Сьогодні в Україні підготовка співробітників правоохоронних органів здійснюється на засадах американського досвіду з його найбільш ефективним підходом до вирішення проблем практичного навчання. Спочатку таку підготовку пройшли працівники підрозділів патрульної поліції, які першими вивчили та впроваджували у свою діяльність передовий зарубіжний досвід.

Таким чином, структурну побудову підрозділів правоохоронних органів треба здійснювати з урахуванням вивчення та впровадження передового зарубіжного досвіду та зі збереженням і вдосконаленням апробованих ефективних вітчизняних практик застосування примусових поліцейських заходів, методик бойового хортингу, прийомів особистої безпеки в типових та екстремальних ситуаціях, у разі силового припинення протиправних проявів, а також у разі аварій, катастроф та інших надзвичайних ситуацій. Ця структура має відповідати загальносвітовому стандарту ефективності діяльності правоохоронних органів.

СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ

1. Біла В. Р., Єрмоєнко Е. А., Чмелюк В. В. Військово-патріотичне виховання школярів і студентів у процесі занять бойовим хортингом. *Бойовий хортинг та діяльність правоохоронних органів України : матер. Міжнар. наук.-практ. конф.*, 14–15 липня 2020 р., м. Ірпінь / Мін-во фінансів України, Університет ДФС України [та ін.]. – Ірпінь, 2020. – Ч. 2. – С. 242–254.

2. Бухтіяров О. А., Єрмоєнко Е. А., Грищук В. Л. Бойовий хортинг як система підготовки українського професійного воїна-патріота. *Бойовий хортинг та діяльність правоохоронних органів України : матер. Міжнар. наук.-практ. конф.*, 14–15 липня 2020 р., м. Ірпінь / Мін-во фінансів України, Університет ДФС України [та ін.]. Ірпінь, 2020. Ч. 2. С. 126–139.

3. Грищук В. Л., Єрмоєнко Е. А. Бойовий хортинг як засіб професійно-прикладної, функціональної підготовки студентів, курсантів і слухачів спеціалізованих закладів вищої освіти та співробітників правоохоронних

органів. *Шляхи удосконалення професійних компетентностей фахівців в умовах сьогодення : матер. міжнар. наук.-практ. Інтернет-конф. 28-29 травня 2020 р. /* Мін-во освіти і науки України, Держ. наук. установа «Інститут модернізації змісту освіти», [та ін.]. Київ, 2020. С. 537–544.

4. Єрмоєнко Е. А. Бойовий хортинг – професійно-прикладний вид спорту правоохоронних органів України : монографія. Мін-во освіти і науки України, Університет ДФС України, Національна федерація бойового хортингу України. К : ГС «НФБХУ», 2020. – 203 с.

5. Єрмоєнко Е. А. Бойовий хортинг у системі професійної підготовки співробітників правоохоронних органів. *Бойовий хортинг та діяльність правоохоронних органів України : матер. Міжнар. наук.-практ. конф.*, 14–15 липня 2020 р., м. Ірпінь / Мін-во фінансів України, Університет ДФС України [та ін.]. Ірпінь, 2020. С. 28–40.

6. Єрмоєнко Е. Бойовий хортинг як засіб оптимізації функціональної підготовки студентів і курсантів спеціалізованих закладів вищої освіти та співробітників правоохоронних органів. *Теорія і методика хортингу*. 2017. Вип. 8. С. 19–33.

7. Єрмоєнко Е. А. Бойовий хортинг як засіб професійно-психологічної підготовки співробітників правоохоронних органів України : монографія. Мін-во освіти і науки України, Університет ДФС України, Нац. федерація бойового хортингу України. К : ГС «НФБХУ», 2020. 138 с.

8. Єрмоєнко Е. А. Комплексне використання потенціалу бойового хортингу для забезпечення національної безпеки України в умовах зовнішньої агресії. *Актуальні проблеми забезпечення національної безпеки та спрощення процедур міжнародної торгівлі : зб. тез IV наук.-практ. інтернет-конф.*, 25-31 травня 2020 р., м. Ірпінь – м. Хмельницький / Мін-во фінансів України, Ун-т ДФС України [та ін.]. Хмельницький : Науково-дослідний центр митної справи, 2020. С. 18–23.

9. Єрмоєнко Е. А. Хортинг – національний вид спорту України: метод. посіб. / Е. А. Єрмоєнко. – К. : Паливода А. В., 2014. – 1064 с.

10. Параниця С. П., Єрмоєнко Е. А., Чмелюк В. В. Методи професійно-прикладної фізичної підготовки студентів і курсантів правоохоронних спеціальностей засобами бойового хортингу. *Бойовий хортинг та діяльність правоохоронних органів України : матер. Міжнар. наук.-практ. конф.*, 14–15 липня 2020 р., м. Ірпінь / Мін-во фінансів України, Університет ДФС України [та ін.]. Ірпінь, 2020. Ч. 2. С. 462–477.

11. Чмелюк В. В., Єрмоєнко Е. А., Бондарчук В. В. Бойовий хортинг як чинник навчання і професійної підготовки курсантів закладів вищої освіти правоохоронної спрямованості. *Бойовий хортинг та діяльність правоохоронних органів України : матер. Міжнар. наук.-практ. конф.*, 14–15 липня 2020 р., м. Ірпінь / Мін-во фінансів України, Університет ДФС України [та ін.]. Ірпінь, 2020. Ч. 2. С. 8–23.

Наукове видання

**ОСОБИСТА БЕЗПЕКА В ДІЯЛЬНОСТІ ПРАВООХОРОННИХ ОРГАНІВ,
ЯК ЗАПОРУКА ЯКІСНОГО ВИКОНАННЯ СЛУЖБОВИХ ЗАВДАНЬ**

**ЗБІРНИК МАТЕРІАЛІВ КРУГЛОГО СТОЛУ
05 лютого 2021 року**

*Матеріали надруковані в авторській редакції.
За достовірність фактів, посилань, стилістичне та орфографічне оформлення
відповідальність несуть автори публікацій та їх наукові керівники.*

Здано до друку 12.11.2019. Формат 60x84x16
Папір офсетний № 1. Гарнітура «Timens New Roman»
Ум. друк.арк. 18,5
Тираж 70 примірників. Замовлення № 1056
Підготовлено до друку Видавничо-поліграфічним центром
Університету ДФС України
08200, вул. Університетська, 31, м. Ірпінь, Київська обл., Україна

Свідоцтво про внесення суб'єкта видавничої справи до державного реєстру видавців,
виготовлювачів і розповсюджувачів видавничої продукції Серія ДК № 5104 від 20.05.2016